

“Als hij vrijkomt, kan hij een nieuw leven beginnen; dat van mijn dochter en mij is kapot”

Voor het overgrote deel van de mensen is incest iets dat volstrekt tegennatuurlijk en ondenkbaar is. Maar wat als je opeens met het ondenkbare geconfronteerd wordt? Gina was al een tijdje gescheiden toen ze ontdekte dat haar ex-man haar dochtertje van drie misbruikte bij de verplichte bezoekweekends.

Gina laat me binnen in een gloednieuwe flat, waar alles nog het wat lege heeft van pas-verhuisd-zijn. Ze is mooi, met ravenzwart haar en prachtige lichte ogen. Tot in de puntjes verzorgd, en zorgvuldig opgemaakt. Maar als ze praat, is haar stem vol rauw, nog lang niet verwerkt verdriet. “Er zijn dagen dat ik huil van ‘s morgens tot ‘s avonds, dagen dat ik me volledig laat gaan”, vertelt ze. “En er zijn dagen dat ik me mooi aan-

tertje liever niet. Want die wil ze tot elke prijs beschermen. Die heeft al genoeg meegemaakt, zegt ze bitter.

De grote onzekerheid

Ze vertelt hoe ze eigenlijk bij toeval ontdekte dat er iets aan de hand was met haar dochtertje.

“We waren gescheiden, en Marc, mijn ex-man, kreeg om de 14 dagen ons dochtertje, van vrijdag tot en met zondag. Als ze dan thuiskwam, vroeg ik gewoon: ‘en wat

Maar je blijft toch twijfelen... Tenslotte ben ik naar het vertrouwensartsencentrum gestapt en daar hebben ze me heel goed geholpen. Ze zeiden wel dat het moeilijk om bij zo'n jong kind zeker te weten: daar is iets mee. Ze heeft daar ook met poppen gespeeld, maar ze deed niet echt abnormaal. Dus ook zij aarzelden voorheen ze met zekerheid durfden zeggen dat mijn kind misbruikt werd...”

Bijna verontschuldigend voegt ze eraan toe: “Ik heb nog twee maanden afgewacht want zo'n beschuldiging, die uit je rug zomaar. Maar elke keer als ik aan mijn dochtertje vroeg: ‘wat heb je met papa gedaan?’ dan zei ze: ‘ik zeg niks, en ik mag niks zeggen.’ Ze begon een beetje agressief te worden als je erover begon. Op zondagavond, als ze bij haar vader geweest was, kwam ze thuis en dan was ze heel bleek met van die donkerbruine kringen onder haar ogen, en dan zat ze maar naar de muur te staren... Constant was het ook van ‘mama, mijn buik doet pijn’, ‘mama, ik moet overgeven’, maar het wilde ik nooit echt overgeven, eerder kokhalzen. En als er andere kinderen kwamen, begon ze spelletjes te spelen die ik niet echt normaal vond, die zelfs gênant waren.”

“Ik haalde boeken uit de bibliotheek, en als ik die las, dan dacht ik: dat kan niet, dat is mijn kind, wat ze daar beschrijven”

kleed en opmaak. Dan zeggen de mensen: ze ziet er goed uit na alles wat er gebeurd is. Maar ze weten niet wat er van binnen zit. Ik ga nooit meer op het uiterlijk van de mensen af; ik weet wel beter...”

Ik mag gerust haar eigen voornaam gebruiken, zegt ze, en die van haar ex-man. Alleen de volledige naam van haar doch-

ter heb je gedaan?’ En dan zei ze: ‘niets, ik heb niets gedaan...’, zo heel verdedigend, en dat vond ik vreemd. Later begon ze te vertellen, op een heel kinderlijke manier, hoe haar papa dingen deed die duidelijk een seksuele inslag hadden.

Ze was drie jaar, dus je vraagt je af of zo'n kind al kan fantaseren over zulke dingen.

“Een kind verliezen is heel erg, maar op deze manier verlies je ook een beetje het kind dat je had. Haar kinderjaren zijn voorbij”

duur was ze als een robot als ze naar haar vader moest. Als ze dan uit de auto kwam, bleef ze stokstijf staan, als een zombie.” Intussen is Gina heel veel gaan lezen over incest.

“Ik haalde boeken uit de bibliotheek, en als ik die las, dan dacht ik: dat kan niet, dat is mijn kind, wat ze daar beschrijven. Ze was op korte tijd zo enorm veranderd, ze was mijn kind niet meer. Ze viel veel, ze huilde altijd, ze speelde met haar poppen op een manier die heel agressief was: ‘stoute papa, stoute papa’, en als ze dan zag dat ik keek, deed ze net of er niets gebeurd was. De mensen die haar begelei-

kinderen, en dan breekt je hart...”

Er loopt een traan over haar wang en ik voel mijn eigen ogen prikken om haar verdriet. Dan slikt ze en zegt:

“Hij heeft het leven van dat kind kapot gemaakt, en van mij ook. Een kind verliezen is heel erg, maar op deze manier verlies je ook een beetje het kind dat je had. Haar kinderjaren zijn voorbij. Ze heeft dingen moeten doen die alleen bij volwassen mensen horen.”

Tijdens mijn bezoek is Gina's dochtertje een paar weken bij haar grootouders, aan zee.

“Ik kon haar niet meer aan, ik begon ook

“Ik blijf zeggen dat mama nooit boos zal zijn, dat ze er niets aan kan doen, dat papa ziek is. Dat het alleen papa is die ziek is, andere mannen niet, alleen papa”

den, zeggen dat ze enorm veel heeft geleden. Als ze nu bij mijn vader op schoot zit, dan zegt ze: ‘ik hoef toch niets met je te doen?’ En dan zeggen wij: ‘nee, dat heb je moeten doen van papa, en normaal mag dat niet, kinderen moeten spelen met auto's of poppen, maar niet met volwassen mensen’. Nu begint ze er min of meer over te kunnen praten, want ze weet dat ze niet meer naar haar papa moet. En dan komen er dingen uit die verschrikkelijk zijn, die zelfs hij niet durfde bekennen...”

Gina zegt fel: “Ik zeg nu tegen de mensen: als je vermoedt dat er iets met je kind is, zorg dan dat je er zo vlug mogelijk iets aan doet, want het leven van zo'n kind is kapot. Mijn dochtertje is net vier geworden en ze zeggen dat ik er op tijd bij was, maar ik ben bang hoe ze zich gaat ontwikkelen in de puberteit. Wie weet wat het allemaal voor sporen nalaat. Op anderhalf jaar tijd is ze een volledig ander kind geworden. Ze kan zich niet meer concentreren, kijken naar een tekenfilmje, of gewoon spelen bijvoorbeeld. Maar leg haar in de slaapkamer onder de lakens, of zet haar in bad, en ze kan uren en uren bezig zijn met haar pop. Ze weet niet meer wat normaal is. Als moeder zie je hoe anders ze is dan andere

agressief te reageren, dus ik heb haar naar mijn ouders gebracht, en haar daar regelmatig bezocht, en ze voelt zich daar veilig. Straks ga ik haar weer halen, dan blijft ze bij mij. Ze gaat binnenkort naar een kliniekje, waar een speciaal klasje is voor de kinderen, en daar is een dokteres die met die kinderen speelt, maar ze denken dat het een juffrouw is. Dat duurt 8 weken, en dan weten ze ook zo'n beetje wat die kindjes verdringen. Na die 8 weken mag ze

misschien naar een gewone school. En daarna gaan we samen naar een psycholoog... En ik wil zo snel mogelijk aan het werk. Maar aan de andere kant heeft ze me nu zo erg hard nodig. Ze komt nog zo dikwijls op mijn schoot en zegt: ‘mama, ik hoef toch niet meer naar mijn papa, mijn papa is toch bij de politie nu?’...”

Na het gebeurde is Gina meteen verhuisd “Ik wilde een nieuw leven beginnen, in een andere plaats. Ik heb het kind naar zee gebracht, en hier alles geschilderd en behangen, en daarna is ze meteen in het nieuwe appartement gekomen. Ze woont dus in een ander huis, we hebben een geheim telefoonnummer, ze gaat naar een ander schooltje, ik hoop dat het allemaal helpt... Ze is nog altijd bang als ze een auto ziet die dezelfde is als die van haar papa. Nu denk ik: wat moet dat een nachtmerrie geweest zijn voor dat kind, op vrijdag, als ik dan zei: ‘nu gaan we je koffertje pakken, want nu ga je naar je papa’. Elke dag dat zij er was, misbruikte hij haar.”

Ook Gina's ouders hebben het er moeilijk mee.

“Ze begrijpen het gewoon niet. In het begin willen de mensen het ook niet geloven, ze zeggen: ‘weet je het wel zeker?’ Dat is een normale reactie. Nu hebben ze heel veel verdriet. De kleine wordt enorm verwend nu, ze krijgt alles wat ze maar wil. Dat is ook verkeerd. Ik ben thuis streng opgevoed, ik wil mijn kind ook een goede opvoeding geven, maar het is nu dubbel zo hard. Je moet er streng tegen zijn en je wilt niet streng zijn, en op den duur kun je haar niet aan. Je denkt: ze heeft al zoveel meegemaakt... En als je eens kwaad wordt en ze huilt, dan denk je: dat kind heeft misschien bij haar vader al constant moeten huilen. Je bent helemaal in de war met je opvoeding. Wat ik heb willen bereiken, is kapot. Het is ook allemaal nog zo rauw, ik moet er nog overheen komen...”

En opnieuw zegt ze: “En dan die schuldgevoelens. Je denkt: waarom heb ik dat kind gehad? Als dat kind er niet was geweest, was het nu voor mij afgelopen geweest met die man. Maar nu beslist hij nog

ZELFHULPGROEP VOOR MOEDERS VAN INCESTSLACHTOFFERS

Voor incestslachtoffers bestaat er een tamelijk uitgebreide hulpverlening. Het I.S.G. wil mensen samenbrengen die betrokken zijn bij het incestgebeuren (behalve de plegers). **Contactadres I.S.G., postbus 71, Leuven.** Omdat de moeders van de slachtoffers al evenzeer behoefte hebben aan steun en opvang, zijn er ook een aantal zelfhulpgroepen voor moeders van incestslachtoffers. Voor meer informatie: **Moeders van Incest Kinderen (M.I.K.), tel. 03/236.36.93.**

Onlangs werd er een werkgroep opgericht die streeft naar de afschaffing van de wettelijke verjaringstermijnen voor het aangeven van incest en seksuele misdrijven tegenover vrouwen, kinderen en mannen. Die termijnen bedragen nu 5 jaar na de meerderjarigheid bij aanranding, en 10 jaar bij verkrachting. Wie aan de werkgroep wil meewerken, kan terecht bij de **Werkgroep Verjaringstermijnen, Postbus 353, 2000 Antwerpen, of tel. 02/466.48.50.**

HET ECH- LEVEN

door Anne Davis
Foto: Axel Jageneau

Ze zwijgt even en zegt dan: "Op een dag zaten we in de auto en toen zei ze opeens, zonder dat ik erom vroeg: 'mama, ik ga niet graag naar papa.' En ze begon een beetje te huilen. Dus heb ik gevraagd: 'waarom ga je niet graag? Je mag tegen mama alles zeggen, mama zal niet boos zijn en ze zal het ook niet gaan terugzeggen tegen papa'. Toen is ze beginnen vertellen, en het bleek duidelijk dat haar vader haar dwong tot orale seks. Toen wist ik zeker dat ze niet fantaseerde, want ze vertelde dingen die een kind van drie helemaal niet kon weten. Dus ben ik weer naar het vertrouwensartsencentrum gegaan. Daar hebben ze mijn dochttertje ondervraagd, en later werden we, op mijn verzoek ook, doorgestuurd naar de jeugdbrigade. Daar werd ze opnieuw ondervraagd, en elke keer werd duidelijk dat ze niet normaal reageerde. Ze wilde er eigenlijk niet over praten, ze verdrong het, ze begon telkens over iets anders. Ik heb daar ook het een en ander verteld over mijn huwelijk, en over de vreemde seksuele gewoontes van mijn ex-man, en toen hebben ze me aangeraden een advocaat te nemen. Daarna is hij opgepakt en hij heeft het een en ander bekend..."

Haar stem wordt hees en haar ogen donker als ze over het medisch onderzoek vertelt.

"Dat was ongelooflijk pijnlijk. Ze moest op een gynaecologenstoel, als een groot mens, hartverscheurend. Ze wilde niet meewerken, maar ik moest het laten doen, om bewijzen te hebben. Toen heb ik gevraagd of het toch alsjeblieft onder verdo-

"Als hij niet veroordeeld was, dan was ik van plan geweest om hier overal papiertjes in de brievenbussen te gaan steken, dat de mensen hun kinderen in het oog moesten houden. Ik zou het in de krant gezet hebben, ik had het op zijn raam geschreven"

ving kon, en zo is dat toen gebeurd. Het bleek dat ze nog wel maagd was, maar er was littekenweefsel, als van wondjes die constant opengaan... Dus had ik eindelijk bewijzen, en toen mijn ex-man eenmaal wist dat dat allemaal op papier stond, is hij beginnen praten. Hij heeft alles bekend, al lachend, alsof hij er trots op was. Het schijnt dat hij maar al te goed beseftte wat hij deed. Hij had ook allerlei lectuur in huis... Hij moet wel heel ziek zijn."

Nadenkend voegt ze eraan toe: "Gelukkig dat hij het toegaf, want er zijn ook mannen die het nooit bekennen en dat moet verschrikkelijk zijn voor de moeder, want die mannen blijven soms vrij rondlopen. Maar mijn ex-man gaf alles toe. Toch is er nog veel geld voor nodig om iemand in de gevangenis te krijgen, voor de advocaat, de gerechtskosten... Ik ben werkloos, dus gemakkelijk was het niet. Maar mijn advocaat heeft me enorm geholpen. Vier jaar heeft mijn ex-man gekregen, waarvan twee jaar effectief en twee jaar voorwaardelijk."

Schuldgevoelens

Bitter zegt ze: "Achteraf zit je natuurlijk boordevol schuldgevoelens. Want op den

ns leven. Soms wil ik naar hem
n te zeggen: denk maar niet dat
en stuk kunt maken, want ik ga
en voor mijn dochter."

itterd: "Je denkt ook: als hij vrij
maak ik hem kapot. Maar dan denk
ar moet dat kind dan naartoe, dat
t dan naar een weeshuis. Dus het is
er dat kind dat verdriet krijgt. Als hij
er twee jaar vrij komt, kan hij een nieuw
ven beginnen, en dat kind blijft achter,
met een haat tegenover mannen en tegen-
over haar eigen lichaam."

Daarvan ziet ze nu duidelijk al tekenen:
"Vroeger, als we met haar gingen zwem-
men, gooide je haar in het water, ze
sprong, ze spartelde, en nu is ze doods-
bang. Nu wil ze niet eens meer in het
zwembad, maar ik weet waarom: het ge-
beurde dikwijls in bad."

Zelfhulpgroep

Gina maakt deel uit van de zelfhulpgroep
voor moeders van incestslachtoffers, en
die is enorm belangrijk voor haar.

"Ik heb al met diverse moeders gepraat, en
je hebt steun aan elkaar. Daarom zeg ik
ook: als je vermoedens hebt, blijf er dan
niet alleen mee zitten. Haal boeken uit de
bibliotheek, en als je kind incestslacht-
offer is, dan kun je de signalen herkennen.
Je haalt ze er onmiddellijk uit. Hoe een
kind reageert, wat voor karakter zo'n va-
der vaak heeft... Bij ons klopte dat bijvoor-
beeld precies. Wij mochten niet te veel
buiten, ik mocht alleen gaan werken en te-
rugkomen, ik mocht niet met een vriendin
naar de film... Een gesloten gezinssituatie
noemen ze dat."

Wat schamper voegt ze eraan toe: "Als je
erover praat met mensen die zoiets niet
hebben meegemaakt, zeggen ze: 'die klei-
ne zal er wel overheen komen'. Maar zo
simpel is het niet. Er zijn kinderen die zelf-
moord plegen, en pas daarna komt het uit
dat er incest was in het gezin. Er zijn kin-
deren die zich niet kunnen uiten. Ik was er
op tijd bij, maar mijn kind heeft wel dege-
lijk psychologische begeleiding nodig."

Gina is blij dat er meer mensen naar bui-
ten durven komen als het om incest gaat.
"Maar er zijn moeders die nog getrouwd
zijn, die weten dat het gebeurt, en die nog
van hun man houden, dat moet afgrijselijk
zijn. Er zijn ook vrouwen die niets durven
zeggen. Toen ik nog getrouwd was, was ik
ook heel bang van mijn man, hij sloeg me.
Nu zijn er mensen die zeggen: 'waarom
ben je dan niet eerder van hem wegge-
gaan?' Maar soms heb je geen uitweg, je
bent zo bang dat je niet weg kunt..."

Dat haar ex-man zelf een moeilijke jeugd
heeft gehad, vindt Gina geen excuus.

"Als je weet wat voor pijn en verdriet je
zelf hebt gehad, hoe kun je dan je eigen
kind zoiets aandoen? Wat volwassenen
met elkaar doen, kan me niet schelen, dat
zoeken ze zelf maar uit. Maar een kind dat

nog maar pas op de wereld gezet is, dat
zich niet kan verdedigen... Hij heeft 4 jaar
gekregen, waarvan 2 jaar voorwaardelijk.
Hij wordt wel behandeld, maar ik ben
bang voor wat er later zal gebeuren. Gaat
hij dan andere kinderen aanvallen? Als hij
over twee jaar vrijkomt, zal hij echt niet
slimmer zijn dan nu. Als hij niet veroor-
deeld was, dan was ik van plan geweest
om hier overall papiertjes in de brievenbus-
sen te gaan steken, dat de mensen hun
kinderen in het oog moesten houden. Ik
zou het in de krant gezet hebben, ik had
het op zijn raam geschreven, ik zou hem
volledig gekraakt hebben. Ik wens nie-
mand iets slechts, maar ik wens mijn ex-
man dood. Want ik heb het gevoel dat ik
zelf ook half dood ben nu..."

Ze blijft actief zoeken naar manieren om
haar dochtertje te steunen.

"Ik blijf veel lezen, want het is heel belang-
rijk om te weten hoe je zo'n kind moet
aanpakken. Als ze wil vertellen over haar
vader, dan doet het er niet toe waar ik mee
bezig ben, maar ik stop onmiddellijk, ik
neem haar op schoot en ik laat haar alles
vertellen. Ik blijf zeggen dat mama nooit
boos zal zijn, dat ze er niets aan kan doen,
dat papa ziek is. Dat het alleen papa is die

HET ECHE LEVEN

ders tegen de wereld aankijken. Je wordt
harder, ook tegen mannen. Ik ben me ook
heel bewust van andere kinderen. Gewo-
ne kinderen spelen moedertje met hun
pop, die gaan boodschappen doen en an-
dere kleertjes aandoen, maar kinderen zo-
als mijn dochtertje kunnen dat niet meer."
Ze vertelt: "Laatst pakte ze een ceintuur
uit de kast en ze begon mijn voeten vast te
binden. 'Dat doet mijn papa ook', zegt ze
dan. Toen heb ik mijn advocaat gevraagd
of mijn ex-man misschien verklaard had
dat hij dat ook deed? En die zei: 'je weet
het voornaamste, het is beter dat je niet al-
les te horen krijgt...' Maar ik moét weten
wat er met mijn kind gebeurd is."

Ondanks alles hoopt haar ex-man nog op
een verzoening.

"Volgens de psycholoog heeft hij een heel
verkeerd beeld van de wereld. Hij is ziek.
Maar bij mij helpt het niet dat ik dat weet.
Hij is niet zo ziek dat hij niet weet dat hij

"Als je kwaad wordt en ze huilt, dan denk je: dat
kind heeft misschien bij haar vader al constant moeten
huilen. Je bent helemaal in de war met je opvoeding"

ziek is, andere mannen niet, alleen papa.
Want als ze 17, 18 is en ze krijgt een
vriend, hoe zal ze dan reageren?"

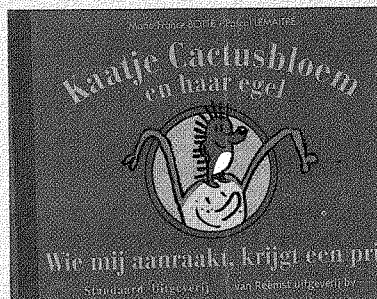
Over haar eigen verdriet wil Gina niet veel
nadenken.

"Eerst de kleine genezen, en dan zal ik er
wel bovenop raken. Maar hoe lang dat
gaat duren weet ik niet. Ik ga haar straks
ophalen, en elke keer dat ik haar zie, moet
ik huilen. En dan denk ik: dat kind kan er
toch ook niets aan doen... Je gaat ook an-

het niet mocht doen..."

Ze droogt haar tranen, en ze vraagt naar
mijn gezin, mijn zoontje. Zegt dat ik eruit
zie alsof ik een goede moeder ben, en
glimlacht. Straks gaat ze haar kind opha-
len, van zee, en samen hebben ze nog een
lange weg af te leggen. Maar Gina is een
vechtster, dat wel...

Buiten kijk ik nog even om naar het keuri-
ge appartement, en wens vurig dat ze er
gelukkig mag zijn, met haar dochtertje. ●

WIE MIJ AANRAAKT, KRIJGT EEN PRIK

Hoe maak je kinderen duidelijk dat ze zich kunnen
wapenen tegen mogelijk misbruik door volwasse-
nen, en dat je ook tegen grote mensen 'nee' mag
zeggen? Het boekje 'Kaatje Cactusbloem en haar
egel' van Marie-Franse Botte en Pascal Lemaitre is
daarbij een uitstekende hulp. Via de avonturen van
de goedlachse Kaatje Cactusbloem en haar vriend-
jes leren kleine en grotere kinderen potentieel ge-
vaarlijke situaties herkennen en zich weerbaar op-
stellen tegen volwassenen die het misschien minder
goed kunnen menen... Het boekje maakt moeilijke

onderwerpen gemakkelijk bespreekbaar en bevatbaar. 'Kaatje Cactusbloem en haar egel' is
verschenen bij Standaard Uitgeverij/van Reemst uitgeverij bv en kost 195 BF/± f 10,50.